

TARTU ÜLIKOOLI AMETIÜHINGU TEGEVUSED 2025. AASTAL.

KOKKUVÕTE.

Tartu Ülikooli Ametiühing tegutses 2025. aastal koostöös teiste akadeemiliste ametiühingute ja üliõpilaste organisatsioonidega teaduse ja kõrghariduse rahastamisega seotud kitsaskohtadele tähelepanu juhtimisega ühiskonna ja riigijuhtide tasandil, esitades ülikoolidest kogutud tagasiside teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni korralduse seaduse (TAIKS) eelnõu kohta. Toompea lossis Riigikogu kultuurikomisjoni istungil toimunud TAIKS eelnõu arutelul esindas akadeemilisi ametiühinguid Tartu Ülikooli Ametiühingu juhatuse esimees Ruth Tammeorg, kes tõi oma sõnavõtus välja, et mitte keegi teine peale akadeemiliste ametiühingute ei räägi akadeemiliste töötajate töökohakindlusest.

2025. aasta Tartu Ülikooli Ametiühingu tähtsündmuseks oli koostöös Riigikogu kõrghariduse toetusrühma ja teiste akadeemiliste ametiühingutega Riigikogu konverentsisaalis korraldatud konverents teaduspoliitikast ja teadmispõhisest poliitikast pealkirjaga „Teaduspoliitika ja teadmispõhine poliitika: Kuidas tagada Eesti teaduse ja teadlaste elujõud? Kuidas hüva teadusnõu jõuaks poliitikuteni?“

Tartu Ülikoolis tegutses TÜ Ametiühing akadeemiliste töötajate töökoormuse, töökohakindluse ja palgastabiilsuse, samuti tööheaolu parandamise nimel, võrdsete võimaluste saavutamiseks tervise edenduse ja töötervishoiusummade kasutamiseks, samuti eesmärgiga aidata kaasa, et kujundada Tartu Ülikoolis hea, positiivne, läbipaistev ja kaasav organisatsioonikultuur. Selleks peeti mahukat kirjavahetust ülikooli juhtkonnaga võtmeküsimuste lahendamiseks ning anti nõu TÜ Ametiühingu poole pöördunud ülikooli töötajatele.

Tehti ka koostööd teiste Eesti ametiühingutega, aidates kujundada Eesti Ametiühingu Keskliidu seisukohti temaatiliste ettepanekute ja soovitusena. TÜ Ametiühing kuulub Eesti Ametiühingu Keskliitu (EAKL) Haritlaste Ametiühingu katusorganisatsiooni kaudu.

Täpsem kokkuvõte Tartu Ülikooli Ametiühingu tegevustest on allpool.

JAANUAR

9. jaanuaril toimus Genialistide Klubis Mõtteuum: Kõrghariduse rahastusest ja selle väärtusest.

Kõrghariduse rahastamine ning rahastuse stabiilsuse ja jätkusuutlikkuse tagamine on oluline kogu Eesti ühiskonna toimimise ja arengu jaoks. Investeeringud kõrgharidusse avaldavad positiivset ja pikaajalist mõju kõikidele eluvaldkondadele.

Mõtteuumis toimunud arutelul tõstatas akadeemiliste töötajate - õppejõudude töökohakindluse teema TÜ Ametiühingu esimees Ruth Tammeorg.

Akadeemilised ametiühingud andsid Riigikogule tagasiside Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni korralduse seaduse (TAIKS) eelnõu kohta

Foto: Kairit Leibold/ERR

Akadeemilised ametiühingud saatsid Riigikogu kultuurikomisjonile tagasiside Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni korralduse seaduse (TAIKS) eelnõu kohta. Tagasiside on leitav lingilt [TAGASISIDE RIIGIKOGU KULTUURIKOMISJONILE TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUSE NING INNOVATSIOONI KORRALDUSE SEADUSE \(TAIKS\) EELNÕU KOHTA. 30.01.2025.](#) Tagasiside saab lühidalt kokku võtta järgmiselt:

Akadeemiliste ametiühingute varasemas tagasisides TAIKS-i eelnõule viitasime, et teadus- ja õpetamistegevuse vabadust ülikoolides piirab oluliselt asjaolu, et teadustöö tegemine, ja tihti ka õpetamine, käib suures mahus grantide ja projektide kaudu. See tähendab, et vaatamata tähtajatu töölepingu olemasolule peab teadlane ise leidma raha, millest ülikool talle palka maksab.

– Töökohakindluse puudumine ohustab Eesti teaduse jätkusuutlikkust. Akadeemiliste töötajate esindajatena kutsume otsima lahendusi järgmistele küsimustele:

- Kuidas Eesti riigis hoitakse ülikoolidest/teadusasutustest lahkumast akadeemilisi töötajaid praegustes projektisõltuvuse tingimustes?
- Milline otsustuskogu vastutab teaduse jätkusuutlikkuse eest Eestis ja mida tehakse selleks, et Eestis töötavat akadeemilist töötajat toetada?

– Projektipõhise rahastuse tingimustes on akadeemiliste töötajate töö seotud suure tööstressi ja läbipõlemise riskiga.

- Kuidas Eesti riik toetab kogenud teadlasi, kellel on palju projekte? Kes vastutab nende tervise eest, et nad läbi ei põleks? Kui nad ei taotle projekte, on nendest sõltuv töögrupp rahastuseta. On õppejõude-teadlasi, kes taotleavad kõiki võimalikke projekte, sest tunnevad vastutust inimeste eest. Projektide taotlemine on tasustamata töö, mis võtab enamiku kogenud teadlaste ajast ning ei jäta enam aega teadustööks, rääkimata isiklikust elust. Ka “õnnelikud” (rahastuse saanud) teadlased on läbipõlemise äärel, sest projekte juhtides tuleb jätkuvalt taotleda uusi.
- Kuidas Eesti riik väldib noorte teadlaste läbipõlemist? Paljudel noortel teadlastel on pere ja lapsed. Projektipõhise rahastuse ebastabiilsus ei võimalda saada isegi eluasemelaenu, rääkimata laste kasvatamisest. Perspektiivi puudumine paljudes valdkondades püsirahastuse saamiseks (ka kaasprofessorid ja professorid peavad oma palgaraha ise hankima) tõrjub noori inimesi akadeemilise karjääri juurest.
- Kuidas Eesti riik hoiab ära läbipõlemise riski keskastme juhtidel, instituutide juhtidel, töögruppide juhtidel, projekti juhtidel? Need juhid vastutavad inimeste eest, aga samas puuduvad neil hoovad töötajate tasustamiseks. Töökoha säilimise või kadumise üle otsustavad rahastajad ja õnn ning vähemal määral taotluste kirjutamise oskus.

– Teadlasi tuleb kohelda samamoodi, nagu kõiki teisi töölepinguga töötajaid Eesti Vabariigis – ehk siis ka teadlasele maksab palka tööandja ja seda ka siis, kui töötajal parasjagu projekti või granti ei ole. Sellega lahenevad praegu lahenduseta olevad üleval mainitud küsimused.

– Samuti soovitame oma otsustes lähtuda Euroopa Liidu Nõukogu dokumendist 2024/0078(NLE) 25. novembrist 2024 atraktiivse ja kestliku karjääri kohta kõrghariduses.

– Soovitame kutsuda akadeemiliste töötajate töökoha- ja palgakindluse saavutamiseks ning praeguse süsteemi korrastamiseks appi Eesti Teaduste Akadeemia.

– Ka Eestis vajavad akadeemilised töötajad töökoha- ja palgastabiilsust sarnaselt teiste arenenud riikidega.

Pöördumise on allkirjastanud:

- Eesti Keele Instituudi Ametiühing
- Tallinna Tehnikaülikooli Töötajate Ametiliit
- Tallinna Ülikooli Ametiühing
- Tartu Ülikooli Ametiühing
- Narva Haridustöötajate Liit (Haritlaste Ametiühingu liikmesorganisatsioon)

VEEBRUAR

17. veebruar

Akadeemiliste ametiühingute online kohtumine Eesti Teaduste Akadeemia presidendi ja teiste akadeemia juhtidega

Arutelul osalenud rääkisid otsekoheselt sellest, mis ülikooli erinevates valdkondades projektisõltuvusega seoses toimub. Kohtumisel osalesid Eesti Teaduste Akadeemia (ETA) president Mart Saarma ning asepresidendid professor Jaak Vilo ja professor Marek Tamm ja mitmed töötajad Tartu Ülikoolist ning Tallinna Tehnikaülikoolist. Tänu ülikoolide töötajatele Tartu Ülikoolist ning TTÜst sai avatud ülikoolide tõsisem probleemistik. Väga hästi toodi välja, et kuigi ülikool retoorikas on tenuurirajal, nagu rõhutas Jaak Vilo, ei ole ta seda sisuliselt, seni kuni ülikooli poolt makstav palk tuleb enamasti ise projektidest taotleda. Kõneks oli ka arstiõppe õppejõudude tase nii Eestis kui Soomes, kus Mart Saarma sõnutsi on see väga hästi korraldatud.

Mart Saarma mõtteid oli hea kuulda, eriti seda, mida ta rääkis Soome kogemustest, teadlaste ja poliitikute arutelufoorumitest parlamendis, mida ta kavatseb käivitada ka Eestis. Ühe teemana on sellise Riigikogu aruteluna kavas tõstatada akadeemiliste töötajate palkade küsimus.

Loomisel on ka ETA regulaarselt koos käiv komisjon teadus- ja kõrghariduspoliitika edendamiseks, kus akadeemilised töötajad ja riigi juhtkond saavad ühise laua taga probleeme arutada ja lahendusi otsida ja see on samuti väga tänuväärne.

Jutuks oli ka teadusnõustamine Eestis ning teadustulemuste avalikkuseni viimine.

ETA president Mart Saarma tänas kõiki arutelus osalenuid ja ütles, et ta sai palju mõtteainet.

MÄRTS

Akadeemilised ametiühingud TAIKS eelnõu arutelul: akadeemilisele töötajale on vaja töökohakindlust

Foto: Ruth Tammeorg

18. märtsil toimus Toompea lossis Riigikogu kultuurikomisjoni istungil teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni korralduse seaduse (TAIKS) eelnõu arutelu.

TAIKS eelnõu arutamist juhtis Riigikogu kultuurikomisjoni esimees Heljo Pikhof, osalesid komisjoni liikmed Margit Sutrop, Tõnis Lukas, Vadim Belobrovstsev, Liina Kersna, Kadri Tali. Istungile olid kutsutud eelnõule tagasiside saatnud ülikoolide, akadeemiliste ametiühingute, Eesti Teaduste Akadeemia, ETAGi, teadusasutuste, eraettevõtete esindajad, kelle ettepanekutele Haridus- ja Teadusministeeriumi (HTM) esindajad vastasid eesotsas asekancler Renno Veinthaliga ja mida kommenteerisid teised arutelul osalejad.

Akadeemilisi ametiühinguid esindas kohtumisel Tartu Ülikooli Ametiühingu juhatuse esimees Ruth Tammeorg, kes tõi oma sõnavõtu välja, et mitte keegi teine peale akadeemiliste ametiühingute ei räägi akadeemiliste töötajate töökohakindlusest. Tammeorg tutvustas kuulajaile praegust olukorda, kus ülikoolide akadeemilised töötajad elavad paljuski ühest projektist teise ja kui konkursipõhist rahastust ei õnnestu saada, siis on neil oht jääda palgata. Akadeemilise töötaja positsioon on võrreldes teiste valdkondade töötajatega palju ebakindlam, kuigi seaduse järgi on töö tagamine tööandja, mitte töötaja kohustus. Neid seisukohti laiendasid arutelus professor Margit Sutrop ja Teaduste Akadeemia president professor Mart Saarma.

Arutelus kõlasid järgmised mõtted:

- Kas meil on olemas kokkulepe, millist teadust Eesti üleval peab?
- Küsiti, kas ministeeriumil on ülevaadet, millised töögrupid on pidanud oma töö lõpetama? HTMi vastus oli, et mõned töögrupid on küll kadunud, kuid kui on saadud konkurentsipõhist rahastust, on tekkinud uusi töögrupe. Ja et selliseks analüüsiks on tarvis suuremat ressursi kui HTMi teadusosakonna koosseis praegu võimaldab.

Arusaamine akadeemiliste töötajate töökohakindluse tõstmise vajadusest on jõudnud ministeeriumisse ja ning kavas on tõsta ülikoolide baasrahastuse osakaalu. Ülikoolide juhtkondadele kahtlemata ei meeldi, et akadeemilised ametiühingud soovivad kindlat osakaalu riiklikust rahastusest palkadeks suunata, viidates ülikoolide autonoomiale ja nii sõnastab oma tagasisides ka ministeerium, unustades selle, et töötajad vajavad stabiilsust, mitte ainult ülikoolid autonoomiat.

Töökohakindluse temaatikat puudutas ka akadeemiliste ametiühingute kirjalik tagasiside TAIKS eelnõule. Haridus- ja teadusministeeriumi (HTM) vastus akadeemiliste ametiühingute tagasisidele TAIKS eelnõu kohta kõlab järgmiselt (lühendatult):

Selgitame. Mõistame Akadeemiliste Ametiühingute poolt väljatoodud muret, et suur osa teadus- ja arendustegevuse rahastamisest on projektipõhine ning töötajate kindlustunne on vähene. HTM teeb kõik endast oleneva, et ka majanduskriisi tingimustes tagada põhiinstrumentide rahastamine (baasfinantseerimine, tulevikus tegevustoetus, ja riiklikud uurimistoetused) ning vältida riigipoolse rahastamise vähenemist.

TAIKSi kohaselt on teadus- ja arendusasutuste, ülikoolide ja evalveeritud rakenduskõrgkoolide peamine rahastusinstrument asutuse teadus- ja arendustegevuse toetus, mis asendab senist baasfinantseerimist. Seadusega suurendatakse rahastamise stabiilsust, jagades tegevustoetuse baasosaks ja tulemusosaks. See tähendab, et asutustele on tagatud

rahastus 70% ulatuses viimaste aastate rahastuse mahu osakaalust. Seega sõltub rahastus senisest vähem asutuse tulemustest erinevate tulemusnäitajate lõikes. Toetus on mõeldud teadus- ja arendustegevuse eesmärkide täitmiseks ning avaliku hüve loomiseks.

Ülikoolid on oma tagasisides rõhutanud asutuste autonoomia põhimõtet ega nõustu mistahes tingimuste kehtestamisega. Akadeemiliste töötajatega seonduvat reguleerib Kõrgharidusseadus (§ 33-36). § 33 lõike 6 kohaselt kehtestab tööandja akadeemilise töötaja ametikohtade karjääriastmed, ametikohtade täitmise tingimused ja korra ning akadeemilistele töötajatele esitatavad nõuded. § 34 lg 4 kohaselt võib tiptasemel akadeemilisele töötajale töökohakindluse tagamiseks tööandja kehtestatud tingimustel ja korras luua tenuuri ehk korralise akadeemilise töötaja püsiva töökohakindlusega ametikoha, mida rahastatakse üldjuhul riigieelarvest eraldatavast stabiilsest rahastusmeetmest. Seega on ka tenuuri töökohtade loomine asutuse enda pädevuses, samuti ka projektitaotluste koostamiseks tehtava töö korraldamine ja koordineerimine.

Asutused on erinevalt lahendanud selle, kuidas nad toetavad teadlasi ja uurimisrühmi, kellel hetkel uurimisgranti ei ole.

Teadlaste järelkasvu kindlustamiseks on 2022. aastal ellu kutsutud doktoriõppereform, mis võimaldab doktorante nooremteaduritena palgata.

Eesti Teadusagentuuri poolt koostatud ülevaate kohaselt on teadus- ja arendusasutused aastatel 2014-2020 kasutanud baasfinantseerimist personalikulude katteks erinevalt. Keskmiselt on asutused personalikuludeks kasutanud 30% baasfinantseerimise vahenditest, kusjuures pooled asutustest on personalikuludeks kasutanud vähemalt poole baasfinantseerimise mahust. Ülikoolid on baasfinantseerimist personalikuludeks kasutanud erinevalt. Näiteks EMTA on aastatel 2014-2020 kasutanud baasfinantseerimisest personalikuludeks 94%, samas TTÜ vaid 16%.

<https://union.ee/akadeemilised-ametiuhingud-taiks-eelnou-arutelul-akadeemilisele-tootajale-on-vaja-tookohakindlust/>

APRILL

16. aprill 2025

Teaduspoliitika ja teadmispõhise poliitika teemalise konverentsi läbi viimine Riigikogu konverentsisaalis Riigikogu kõrghariduse toetusrühma ja akadeemiliste ametiühingute poolt Tartu Ülikooli Ametiühingu eestvedamisel. Konverents toimus pealkirjaga „Teaduspoliitika ja teadmispõhine poliitika: Kuidas tagada Eesti teaduse ja teadlaste elujõud? Kuidas hüva teadusnõu jõuaks poliitikuteni?“

Konverentsi mõtte algatas Tartu Ülikooli Ametiühing, et tõsta fookusesse akadeemiliste töötajate vähest töökohakindlust, mis toob kaasa suure tööstressi ja läbipõlemise ohu. Ametiühingud tänavad kõiki, kes aitasid konverentsil teoks saada. Suur tänu professor Halliki Harro-Loitile konverentsi idee eest ja professor Margit Sutropile suure organisatoorse töö ja suurepäraste esinejate leidmise eest. Samuti täname Reformierakonda ja Eesti Sotsiaaldemokraatlikku erakonda logistika osas kaasa aitamast.

Konverentsil sai osaleda kohapeal, samuti jälgida online'is Riigikogu kanalil <https://www.riigikogu.ee/live/5/et/>

Konverentsi ajakava oli järgmine:

9.30–10.00 Kogunemine, kohv

10.00–10.10 Avamine. Kristina Kallas, PhD, haridus- ja teadusminister

10.10–10.20 Sissejuhatus teemasse. Margit Sutrop, Riigikogu kõrghariduse toetusrühma esimees, Tartu Ülikooli praktilise filosoofia professor

I sessioon. Eesti teaduse ja kõrghariduse jätkusuutlikkusest

Kuidas tagada Eesti teaduse, teadlaste ja õppejõudude elujõud? Kuidas tagada kõigi Eestile vajalike erialade ekspertii? Mis andmed on meil olemas ja kus on teadmistühik?

10.20–10.35 Anu Noorma, PhD, Eesti Teadusagentuuri juhatuse esimees

Teaduse rahastusmehhanismid. Riskidest tänases teadusrahastuses

10.35–10.50 Jaak Aaviksoo, Eesti Teaduste Akadeemia akadeemik, Eesti kõrghariduse valikutest

10.50–11.05 Toomas Vaimann, Tallinna Tehnikaülikooli juhtivteadur, Eesti Noorte Teaduste Akadeemia president,

Eesti teaduse inimressurss. Kui jätkusuutlikud on Eesti teadus ja kõrgharidus?

11.05–11.20 Larissa Jõgi, Tallinna Ülikooli andragoogika dotsent, ja Kaire Povilaitis, Tallinna Ülikooli nooremteadur, õppimis- ja õpetamiskeskuse juhataja, Akadeemilise töö võlud ja valu. Rahvusvaheline uuring

11.20–11.30 Halliki Harro-Loit, Tartu Ülikooli ajakirjanduse professor,

Targa akadeemilise kogukonna kujundamise riskid ja võimalused

11.30–12.00 Paneeldiskussioon. Kuidas tagada Eesti teaduse ja teadlaste elujõud?

Modereerib: Halliki Harro-Loit, Tartu Ülikooli ajakirjanduse professor

Osalejad:

Osalejad: Este Leidmaa, Tartu Ülikooli füsioloogia kaasprofessor

Mari Moora, Tartu Ülikooli teadusprorektor, koosluse ökoloogia professor

Marek Tamm, Tallinna Ülikooli kultuuriajaloo professor, akadeemik

Martin Aidnik, PhD, sotsioloog, akadeemiliste ametiühingute liige

Priit Pikamäe, Tartu Ülikooli õigusteaduskonna direktor, külalisprofessor

Renno Veinthal, PhD, Haridus- ja Teadusministeeriumi teadus- ja arendustegevuse ning kõrg- ja kutsehariduse poliitika asekanstler, Eesti Teadusagentuuri nõukogu esimees

Riina Sikkut, Riigikogu liige (Sotsiaaldemokraatlik Erakond)

Ruth Tammeorg, Tartu Ülikooli Ametiühingu juhatuse esimees

12.00–12.30 Lõunapaus

II sessioon. Teadmispõhine poliitikanõustamine

Kuidas väärt teadusnõu jõuaks poliitikuteni? Teadmispõhine poliitikakujundamine – mis toimib ja mis mitte? Millist teadmispõhist poliitikanõustamise süsteemi me vajame?

12.30–12.45 Marko Piirsoo, PhD, Eesti Teadusagentuuri strateegilise analüüsi osakonna juhataja,

Teadmistele tugineva poliitikanõustamise süsteemi tugevused ja kitsaskohad Eestis

12.45–13.00 Mart Saarma, Eesti Teaduste Akadeemia president, akadeemik

Mõtteid teadusnõustamise arendamiseks

13.00–13.15 Laura Kirss, Riigikantselei strateegiabüroo nõunik,

Teadusnõustamise olukord ja võimalused Eestis – vaade Riigikantseleist

13.15–13.30 Tea Danilov, Arenguseire Keskuse juhataja
Arenguseire Keskuse roll tõenduspõhises poliitikakujunduses
13.30–14.00 Paneeldiskussioon. Kuidas parandada dialoogi teadlaste, poliitikute ja ametnike vahel?
Modereerib: Margit Sutrop, Riigikogu liige (Reformierakond), Tartu Ülikooli praktilise filosoofia professor
Aveliina Helm, Tartu Ülikooli taastamisökoloogia professor, kliimaministri teadusnõunik
Helen Eenmaa, Tartu Ülikooli valitsemise ja õiguspoliitika kaasprofessor, Euroopa noorte akadeemiate teadusnõukogu president, SAPEA juhatuse liige
Irja Lutsar, Riigikogu liige (Eesti 200), Tartu Ülikooli meditsiinilise mikrobioloogia professor, Vabariigi Valitsuse teadusnõukoja juht (2020-2021)
Liina Kersna, Riigikogu liige (Reformierakond)
Mart Saarma, Eesti Teaduste Akadeemia president, akadeemik
Toivo Maimets, Tartu Ülikooli rakubioloogia professor, Eesti Teadagentuuri nõukogu liige, Vabariigi Valitsuse teadusnõukoja juht (2022-2024)
14.00 Konverentsi lõpetamine

Seminari modereeris Tartu Ülikooli rakubioloogia professor ja Eesti Teadusagentuuri nõukogu liige Toivo Maimets.

Teaduspoliitika ja teadmispõhise poliitika konverentsi salvestus on järelvaadatav Riigikogu Youtube kanalis aadressil <https://www.youtube.com/watch?v=1QTzUSK5df8>

Konverentsi I paneeldiskussioon. Vasakult: modereerib Halliki Harro-Loit, osalejad Renno Veinthal, Mari Moora, Este Leidmaa, Marek Tamm, Ruth Tammeorg, Priit Pikamäe, Martin Aidnik, Riina Sikkut. Riigikogu konverentsisaal 16.04.2025.

Konverentsist võtsid osa Riigikogu, Riigikantslei, Eesti Teadusagentuuri, Arenguseire Keskuse, ministriumide, Eesti Teaduste Akadeemia, Eesti Noorte Teaduste Akadeemia, kõrgkoolide ja akadeemiliste ametiühingute esindajad.

Teaduspoliitika konverentsi päevakava oli tihe ja ettekanded sisukad. Kõrgetasemeline kuulajaskond näitab, et teema läheb korda ja on oluline.

Konverentsi „Teaduspoliitika. Teadmispõhine poliitika. Kuidas tagada parim teadusekspertiis?“ saab järgi vaadata Riigikogu Youtube kanalis [siin](#).

Materjalid (slaidid ja video) on kättesaadavad Eesti Teadusagentuuri kodulehel: <https://etag.ee/riigikogus-toimunud-korgetasemelisel-seminaril-arutati-eesti-teaduse-elujou-kindlustamise-ule/>.

Konverentsi ettekanded on kättesaadavad Eesti Teadusagentuuri kodulehel aadressil https://etag.ee/wp-content/uploads/2025/04/Seminar_16.04.2025.pdf

Konverentsi info on leitav ka TÜ siveveebist: [Järelvaadatav: Riigikogu seminar „Teaduspoliitika. Teadmispõhine poliitika. Kuidas tagada parim teadusekspertiis?“ | Tartu Ülikooli siveveeb](#) https://siveveeb.ut.ee/et/uudised/jarelvaadatav-riigikogu-seminar-teaduspoliitika-teadmispohine-poliitika-kuidas-tagada-parim?check_logged_in=1

<https://union.ee/konverents-riigikogu-konverentsisaalis-teaduspoliitika-ja-teadmispohine-poliitika/>

<https://union.ee/teaduspoliitika-ja-teadmispohise-poliitika-konverents-juba-homme-16-aprill-riigikogus/>

MAI

Akadeemilised ametiühingud andsid sisendi Riigikogu teaduspoliitika raportisse

Riigikogu konverentsisaalis 16.04.2025 toimunud teaduspoliitika seminari tulemusena on valmimas prof. Margit Sutropi eestvedamisel Riigikogu raporti arutatud teemadel.

Akadeemiliste ametiühingute poolt raportisse sisendiks antud seisukohad, on esitatud järgmises dokumendis: SISEND RIIGIKOGU RAPORTISSE. TEADUSPOLIITIKA SEMINAR RIIGIKOGU KONVERENTSISAALIS 16.04.2025.

Akadeemiliste ametiühingute seisukoht on, et vähene töökohakindlus ohustab Eesti teaduse jätkusuutlikkust ning on ebakindel alus teaduspõhisele ühiskonnale. Senine süsteem ei ole jätkusuutlik ning vajab muutust!

Akadeemilised ametiühingud soovivad kindlat osakaalu riiklikust rahastusest palkadeks suunata. Paljudes arenenud riikides saavad vähemalt professorid, kaasprofessorid, ning juhtiv- ja vanemteadurid oma palga kas tervenisti või suuremas osas tenuuri põhisel, kindla rahastusena ülikoolidelt või teadusasutustelt. Tähtajatu töölepingu alusel kindla ülikoolipoolse palgaga töökohale saamine on mujal maailmas noorteadlastele üheks suurimaks stiimuliks.

<https://union.ee/akadeemilised-ametiuhingud-andsid-sisendi-riigikogu-teaduspoliitika-raportisse/>

AUGUST

AÜ ekskursioonil Abrukale ja Saaremaale arutati töötingimuste üle ülikoolis ja nauditi loodus- ja kultuuriväärtusi

Tartu Ülikooli Ametiühingu suvine ekskursioon oli 2025. aasta suvel kahe mere taha – läbi Saaremaa Abrukale ning tagasiteel Laelatu puisniidule. Suur tänu kõigile 19-le osalejale – ametiühingu liikmetele ja nende sõpradele. Saaremaal vaadati üle Kuressaare linnusega kunagi sarnanenud Maasi linnuse varemed ning unikaalse sümboolikaga Karja kiriku, suurepärase giidi Heimar Siiraku juhtimisel.

Foto: Ruth Tammeorg.

Abrukal tegi meie grupile väga erilise autohaagise ekskursiooni sealne saarevaht, kel oli palju, millest rääkida. Küll endise peaministri Jüri Ratase visiidiga kaasnenud ilvesejahi koolitusest ja ilveste püüdmise meetoditest ja vahenditest saarel, küll Abruka eluolust vanematel ja uuematel aegadel, sh sadama tähtsusest saare jaoks ning sellest, et rüüsi jää tulek päästis Abruka nõukogude ajal saarelt ära viimisest.

Ekskursiooni lõpetas unikaalsel Laelatu puisniidul sealsete taimekooslustega tutvumine professionaalse loodusgiidi Peeter Vissaku juhtimisel. Vestlus temaga laienes filosoofiliseks aruteluks võrdsete võimaluste tagamise üle. Ühel ruutmeetril kasvab seal rekordiline arv, ca 80, taimeliiki. Sellise liigirikkuse tagamiseks on tarvis sobivaid tingimusi, sh inimese sekkumist hooldusniitmise läbi.

Ühtlasi kõneldi ekskursioonil osalejatega ka nendel teemadel, mis on aktuaalsed ülikoolis, näiteks töötajate koormus, hindamissüsteemid, üliõpilaste antav tagasiside ja eelarve rahade kasutamine.

Foto: Ruth Tammeorg

<https://union.ee/au-ekskursioonil-abrukale-ja-saarmaale-tutvuti-arutati-tootingimuste-ule-ulikoolis-ja-nauditi-loodus-ja-kultuurivaartusti/>

SEPTEMBER

Tartu Ülikoolis seati sisse rikkumistest teavitamise süsteem

Tartu Ülikooli Ametiühingul on hea meel tõdeda, et Tartu Ülikool on kuulda võtnud TÜ Ametiühingu soovitus sisse seada ohutu liin tööalastest rikkumistest teavitamise kohta, sealhulgas ahistamisest teatamiseks. Varem oli konflikti lahendamise esmaseks instantsiks töö vahetu korraldaja – sellisesse süsteemi oli sisse kirjutatud vastuolu, et mis saab siis, kui rikkumine on seotud ülemustega. Ülikool eeldab, et tavaolukorras lahendatakse mured kollektiivis või töö vahetu korraldaja kaasabil. Kui see ei ole mingil põhjusel võimalik, julgustab ülikool töölasest rikkumisest teada andma.

Rikkumisest saab teada anda vihjeliini vahendusel või pöördudes otse siseauditi juhi poole. Vihjeliinis on võimalik vihje anda konfidentsiaalselt ja soovi korral anonüümselt. Anonüümse vihje andmisel on vihjeliinis tagatud vihjeandja anonüümsus ja siseaudiitoritel ei ole võimalik tuvastada tema isikut. Kui vihje sisust on võimalik tuvastada selle andja identiteet, käsitletakse vihjet ikkagi anonüümsena.

<https://union.ee/tartu-ulikoolis-seati-sisse-rikkumistest-teavitamise-susteem/>

OKTOOBER

9.10.2025

Ametiühingute tagasiside välismaalaste seaduse muutmise eelnõule (tööjõupuudusega tegevusalade erisus): ohud, mis kaasnevad.

Eesti Ametiühingute Keskliidu (EAKL) tagasisidele andis sisendi ka Tartu Ülikooli Ametiühing keskliidu liikmena.

Eestisse välistööjõu lubamine peab olema läbipaistev, pika-ajalise perspektiiviga sisejulgeolekut arvestav ja tööturu osapooli kaasav. Euroopa Liidus on miljoneid töötajaid, kes saavad kvoodivabalt Eestis töötada. Statistikaameti andmetel oli 2025. aasta esimeses kvartalis Eestis 64 200 töötut, mis on 12 aasta suurim näitaja. Eelkõige tuleks leida uusi võimalusi, kuidas neid inimesi tööturule suunata.

Kohustus maksta välismaalasele vähemalt keskmist palka tagab, et välistööjõudu kaasatakse vaid juhul, kui tööandja on valmis maksma neile konkurentsivõimelist palka. See aitab vältida palgadumpingut ning motiveerib tööandjaid pakkuma paremaid tingimusi ka kohalikele. Lubades tööandjatel riiki tuua välismaalasi juhtudel, kus kohalik töötaja ei nõustu töötama ebamõistlikult paindliku või kehva lepinguga, luuakse olukord kus tööandjatel võimalik hoida tööjõukulusid kunstikult madalal. Selline ebavõrdne kohtlemine kahjustab kohalike töötajate motivatsiooni ning kahjustab ausat konkurentsi tööandjate vahel.

Leiame, et eelnõud tuleks kindlasti muuta, et tugevdada tööturu tasakaalu, kaitsta kohalikke töötajaid, vähendada sotsiaalse dumpingu ja palgasurve riski ning tagada kõigile töötajatele võrdsed töötingimused.

<https://union.ee/ametiuhingute-tagasiside-valismaalaste-seaduse-muutmise-eelnoule-toojoupuudusega-tegevusalade-erisus-ohud-mis-kaasnevad/>

31.10.2025

Tartu Ülikooli Ametiühingu saadetud kiri küsimustega Tartu Ülikooli juhtkonnale, teemadeks TÜ finantsstrateegia, võrdne kohtlemine, tugitöötajate edutamine ja töökeskkond.

TARTU ÜLIKOOLI AMETIÜHINGU KÜSIMUSED TARTU ÜLIKOOLI JUHTIDELE. FINANTSSTRATEEGIA JA VÕRDNE KOHTLEMINE, TUGITÖÖTAJATE EDUTAMINE, TÖÖKESKKONNA KÜSIMUSED.

Soovime vastust allpool toodud küsimustele.

1. Kas ja kuidas toetab ülikooli arengukava kavandatav TÜ finantsstrateegia 2035. aastani?
2. Ebavõrdsus töötervishoiu ja tervise edendamise summade kasutamisel. Töötervishoiukulud. Tervise edendamise kulud.
3. Millistel alustel toimub tugitöötajate edutamine?
4. Töökeskkonna küsimused.

Ülikooli avalikus dokumendiregistris on Tartu Ülikooli Ametiühingu kiri ja TÜ finantsjuhi Kalle Heina vastus TÜ Ametiühingu kirjale: Finantsstrateegia ja võrdne kohtlemine kättesaadavad siin:

https://adr.ut.ee/?page=pub_view_dynobj&pid=2733994740&tid=59262&u=20260126164912&desktop=57835&r_url=%2F%3Fpage%3Dpub_list_dynobj%26pid%3D%26tid%3D59262%26u%3D20260126164912

Siseveebis on TÜ Ametiühingu esitatud küsimused ja TÜ finantsjuhi Kalle Heina vastus kättesaadavad

siin: https://dok.ut.ee/wd/?wdsturi=page%3Dview_dynobj%26pid%3D2733994740%26u%3D20260113111546

NOVEMBER

17.11.2025

Ametiühingud avaldasid Toompeal meelt töölepingu seaduse muutmise vastu

17. novembril toimus Toompeal Riigikogu ees meelevaldus, mille korraldas Eesti Ametiühingute Keskliit (EAKL). Kuigi proteste kuulda ei võetud ja eelnõu võeti vastu, oli meelevaldus vajalik, et näidata ametiühingute ühtsust ja meelsust. See muudatus ei suurenda töötajate iseseisvust ega võimalusi, vaid annab tööandjale võimaluse otsustada, millal ja kui palju ta tööd pakub, jättes riskid töötaja kanda.

Akadeemiliste ametiühingute esindajatena võtsid meelevaldusest võtsid osa Tartu Ülikooli Ametiühingu esimees Ruth Tammeorg ja Tallinna Ülikooli (TLÜ) Ametiühingu (TLÜ) esimees Erle Neeme, samuti teised TLÜ Ametiühingu esindajad, kellest Kairit Kall pidas sisuka kõne: töötaja vajab väärtustamist, mitte ekspluateerimist.

Vasakult: EAKLi organisatsioonisekretär Evelin Tomson, TÜ Ametiühingu esimees Ruth Tammeorg, keskel EAKLi esimees Kaia Vask, poliitikud, ametiühingute liikmed meelevaldusel Toompeal 17.11.2025.

<https://union.ee/ametiuhingus-avaldasid-toompeal-meelt-toolepingu-seaduse-muutmise-vastu-riigikogu-vottis-seadusemuudatuse-siiski-vastu/>

DETSEMBER

Tartu Ülikooli Ametiühingu vastuse koostamine TÜ personaliosakonna juhatajale. Teemaks töökeskkonnavolinike lisapuhkus.

Enne jõule, 17. detsembril, saabus Tartu Ülikooli Ametiühingule TÜ personaliosakonna juhataja Kristi Kuninga ettepanek muuta kollektiivlepingut. Tööandja on teinud ettepaneku vähendada hetkel kehtivas kollektiivlepingus kokkulepitud töökeskkonnavolinikele täiendavalt tasustatud puhkusepäevade arvu, kavatsedes vähendada töökeskkonnavolinike koormust nende ülesannete osas, mis on tööandja kohustus (näiteks riskianalüüs, sisekontroll ja ohutusjuhendite koostamine, töötajate juhendamine) ja kehtestada töökeskkonnavolinikele täiendavate puhkusepäevade arv ülikoolisisese dokumendiga.

Vastamise tähtaeg, 12. jaanuar 2026, oli kahjuks väga lühike, arvestades sellega, kui olulist teemat - töökeskkonnavolinike kui töötajate valitud esindajate väärtustamine ja kindlustunne - see puudutab. Vastuse koostamiseks ettevalmistuste tegemine, ülikooli keskkonnavolinikega kohtumiste kavandamine.

Kõigile Tartu Ülikooli Ametiühingu liikmetele, juhatusele ja koostööpartneritele suurim tänu!

Täname ka TÜ juhtkonda Tartu Ülikooli Ametiühingu ettepanekute ja soovitude kuulda võtmise ning konstruktiivse koostöö eest!